

USTAWA

z dnia 12 lipca 1995 r.

o ochronie roślin uprawnych.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa reguluje zagadnienia z zakresu:

- 1) ochrony roślin uprawnych przed organizmami szkodliwymi,
- 2) zapobiegania przenikaniu organizmów szkodliwych przez granicę państwową,
- 3) zapobiegania zagrożeniom dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz skażeniu środowiska, które może powstać w wyniku obrotu i stosowania środków ochrony roślin.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) organizmy szkodliwe — zwierzęta, rośliny, grzyby, bakterie, wirusy, wiroidy oraz inne mikroorganizmy, które mogą spowodować szkody w roślinach

uprawnych, w tym leśnych, i produktach roślinnych,

- 2) świadectwo fitosanitarne — dokument dotyczący stanu zdrowotności roślin, produktów roślinnych i przedmiotów, wystawiony przez urzędową organizację ochrony roślin państwa, z którego są one wywożone,
- 3) inne wymagania fitosanitarne — środki zapobiegawcze ograniczające potencjalną możliwość przywozu zainfekowanych organizmami szkodliwymi roślin, produktów roślinnych i przedmiotów,
- 4) rośliny — rośliny żywe lub ich części przeznaczone do uprawy i rozmnażania,
- 5) produkty roślinne — nie przetworzony, nie wyjąłowany lub wysuszony albo rozdrobniony materiał pochodzenia roślinnego oraz części roślin nie przeznaczone do dalszej uprawy i rozmnażania,

- 6) przedmioty — rzeczy nie będące roślinami i produktami roślinnymi, w których mogą występować organizmy szkodliwe,
- 7) środki ochrony roślin — substancje lub mieszaniny substancji oraz żywe organizmy, przeznaczone do:
  - a) ochrony roślin uprawnych przed organizmami szkodliwymi,
  - b) niszczenia niepożądanych roślin,
  - c) regulowania wzrostu, rozwoju i innych procesów biologicznych w roślinach uprawnych, z wyjątkiem służących wyłącznie do nawożenia,
  - d) poprawy właściwości lub skuteczności substancji lub mieszanin substancji przeznaczonych dla celów, o których mowa w lit. a), b) i c),
- 8) substancja biologicznie czynna — aktywna część środka ochrony roślin zwalczająca organizmy szkodliwe lub wywołująca działania wymienione w pkt 7 lit. b), c) i d),
- 9) karencja — okres, który powinien upłynąć między ostatnim dopuszczalnym terminem stosowania środka ochrony roślin a zbiorem rośliny uprawnej,
- 10) prewencja — okres, w ciągu którego ludzie i zwierzęta nie powinni stykać się z roślinami, na których stosowano środki ochrony roślin, oraz przebywać wśród roślin i w obiektach, w których stosowano te środki,
- 11) kontrola fitosanitarna — czynności mające na celu stwierdzenie, czy rośliny, produkty roślinne, przedmioty i środki transportu służące do ich przywożenia, wywożenia i przewożenia oraz miejsca ich przechowywania i przetadunku nie zawierają organizmów szkodliwych,
- 12) przywóz, wywóz i przewóz roślin, produktów roślinnych oraz przedmiotów — przywóz z zagranicy, wywóz za granicę i przewóz tranzytem przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej roślin, produktów roślinnych oraz przedmiotów, niezależnie od sposobu przemieszczania ich przez granicę,
- 13) partia roślin, produktów roślinnych i przedmiotów — ilość roślin, produktów roślinnych jednego gatunku lub przedmiotów pochodząca od jednego nadawcy, przewożona tym samym środkiem transportu do jednego odbiorcy,
- 14) konfekcjonowanie środków ochrony roślin —opakowywanie ich z większych do mniejszych opakowań,
- 15) posiadacze — osoby fizyczne i prawne lub jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, które są posiadaczami gruntów, roślin uprawnych, produktów roślinnych i przedmiotów, z wyłączeniem gruntów leśnych,

- 16) wojewódzki inspektor — organ Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin stopnia wojewódzkiego.

Rozdział 2

Ochrona roślin uprawnych przed organizmami szkodliwymi

Art. 3. 1. Organizmy szkodliwe, określone przez Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, podlegają obowiązkowi zwalczania.

2. W razie pojawienia się organizmów szkodliwych, o których mowa w ust. 1, posiadacze są obowiązani do:

- 1) zawiadamiania właściwego miejscowo wojewódzkiego inspektora lub organu gminy o ich wystąpieniu albo podejrzeniu wystąpienia,
- 2) zwalczania ich na własny koszt oraz zapobiegania ich szerzeniu się, w szczególności przez:
  - a) nieuprawianie określonych gatunków lub odmian roślin uprawnych, zaniechanie ich obrotu bądź uzależnienie ich uprawy lub obrotu od spełnienia określonych warunków,
  - b) zniszczenie, przerobienie, oczyszczenie lub odkażenie roślin, produktów roślinnych i przedmiotów,
  - c) oczyszczenie lub odkażenie przedmiotów, w których znajdują się lub mogą znajdować się organizmy szkodliwe,
  - d) odkażenie gleby i podłoża,
  - e) ograniczenie lub zaniechanie przywożenia i wywożenia roślin i produktów roślinnych albo uzależnienie ich przywożenia i wywożenia od spełnienia określonych warunków.

3. Szczegółowe obowiązki, o których mowa w ust. 2 pkt 2, wojewódzki inspektor określa w drodze decyzji.

4. Wojewoda, na wniosek wojewódzkiego inspektora, może, w drodze rozporządzenia, wprowadzić na obszarze województwa lub jego części obowiązek zwalczania organizmów szkodliwych innych niż określone przez Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 4. 1. W razie szczególnego zagrożenia roślin uprawnych przez organizmy szkodliwe, które mogą spowodować znaczne lub całkowite zniszczenie roślin, oraz w razie konieczności zastosowania zabiegów wynikających z zobowiązań międzynarodowych, wojewódzki inspektor może, w drodze decyzji, nakazać zwalczanie organizmów szkodliwych przez posiadaczy lub wyznaczone jednostki organizacyjne, całkowicie lub częściowo na koszt Skarbu Państwa, a posiadacze są obowiązani umożliwić wykonanie tych zabiegów.

2. Posiadaczom, którzy stosując się do decyzji wojewódzkiego inspektora doznali szkody, przysługuje odszkodowanie od Skarbu Państwa za rzeczywistą szkodę, w wysokości ustalonej w drodze decyzji przez ten organ.

Art. 5. 1. Organ gminy, który otrzymał zawiadomienie o wystąpieniu lub podejrzeniu wystąpienia organizmu szkodliwego, podlegającego zwalczaniu, przekazuje je niezwłocznie właściwemu miejscowo wojewódzkiemu inspektorowi, który prowadzi ewidencję występowania tych organizmów.

2. Wojewódzki inspektor sprawdza informacje zawarte w zawiadomieniu i w razie ich potwierdzenia ustala zasięg występowania organizmów szkodliwych, ilość lub wielkość partii porażonych roślin, produktów roślinnych i przedmiotów oraz zawiadamia o tym ich posiadaczy.

Art. 6. Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, w porozumieniu z Ministrem Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, określi, w drodze rozporządzenia, wykaz organizmów szkodliwych podlegających obowiązkowi zwalczania.

Rozdział 3

Przywóz, wywóz i przewóz roślin, produktów roślinnych i przedmiotów

Art. 7. 1. Przywożone rośliny, produkty roślinne, przedmioty oraz środki ich transportu powinny być wolne od organizmów szkodliwych określonych przez Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, a ponadto powinny spełniać inne wymagania fitosanitarne.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do roślin, produktów roślinnych i przedmiotów przewożonych w nieuszczelnionych lub nie zaplombowanych opakowaniach oraz w razie przeładowywania ich na terenie kraju.

Art. 8. 1. Ze względów fitosanitarnych zabrania się przywozu określonych przez Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej roślin, produktów roślinnych i przedmiotów oraz organizmów szkodliwych.

2. Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej może zezwolić na przywóz roślin, produktów roślinnych, przedmiotów oraz organizmów szkodliwych, których przywóz jest zabroniony, jeżeli są one przeznaczone dla celów naukowo-badawczych.

Art. 9. 1. Każda partia roślin, produktów roślinnych oraz przedmiotów, przywożona, wywożona oraz przewożona, powinna być zaopatrzona w świadectwo fitosanitarne, chyba że przepisy państwa, do którego rośliny i produkty roślinne oraz przedmioty są wywożone, świadectwa takiego nie wymagają.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy przywożonych roślin, produktów roślinnych i przedmiotów, określonych przez Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej.

3. Świadectwo fitosanitarne dla wywożonych roślin, produktów roślinnych oraz przedmiotów wystawiają właściwi terenowo wojewódzcy inspektorzy; odpowiedni w tej sprawie wniosek powinien być złożony

co najmniej na pięć dni przed planowanym wywozem; w razie późniejszego złożenia wniosku, wojewódzki inspektor może odmówić wydania świadectwa fitosanitarnego.

4. Świadectwo fitosanitarne, o którym mowa w ust. 3, powinno być wystawione zgodnie z wymaganiami fitosanitarnymi określonymi w przepisach państwa, do którego rośliny i produkty roślinne oraz przedmioty są wywożone.

5. Wywożone rośliny, produkty roślinne oraz przedmioty powinny być badane w miejscu ich pochodzenia; dopuszcza się badanie roślin, produktów roślinnych oraz przedmiotów poza miejscem ich pochodzenia, w razie gdy osoba dokonująca wywozu przedstawi wojewódzkiemu inspektorowi dowody wskazujące na miejsce ich pochodzenia.

Art. 10. 1. Granicznej kontroli fitosanitarnej podlegają przywożone i przewożone rośliny, produkty roślinne i przedmioty, wraz ze środkami ich transportu, chyba że są przewożone w szczelnym, zaplombowanym opakowaniu lub środkach transportu i nie będą przeładowywane na terenie kraju.

2. W razie konieczności przeładowywania przewożonych roślin i produktów roślinnych, przewoźnik jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić wojewódzkiego inspektora, na którego terenie działania ma nastąpić przeładunek.

3. Przepis ust. 1 nie dotyczy roślin, produktów roślinnych i przedmiotów, określonych przez Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej.

4. Graniczną kontrolę fitosanitarną przeprowadza się w określonych przez Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej miejscach odpraw celnych.

5. W szczególnie uzasadnionych wypadkach graniczna kontrola fitosanitarna może być, za zgodą Głównego Inspektora, przeprowadzona w innych miejscach niż określone zgodnie z ust. 4.

Art. 11. 1. Graniczna kontrola fitosanitarna odbywa się równocześnie z odprawą celną; urzędy celne mogą dokonać odprawy celnej roślin, produktów roślinnych i przedmiotów lub przekazać je do odprawy celnej innym urzędem celnym, po uprzednim przeprowadzeniu granicznej kontroli fitosanitarnej.

2. Urzędy celne są obowiązane niezwłocznie zawiadomić właściwy organ przeprowadzający graniczną kontrolę fitosanitarną o przywozie roślin, produktów roślinnych oraz przedmiotów.

3. Zainteresowani posiadacze obowiązani są do współdziałania z wojewódzkim inspektorem w zakresie wykonywania granicznej kontroli fitosanitarnej.

Art. 12. 1. W zależności od wyników granicznej kontroli fitosanitarnej, inspektor wojewódzki zezwala na przywóz lub przewóz albo zakazuje przywozu lub

przewozu roślin, produktów roślinnych oraz przedmiotów lub na koszt posiadacza nakazuje:

- 1) zatrzymanie roślin, produktów roślinnych i przedmiotów w celu przeprowadzenia obserwacji i badań wykluczających występowanie określonych organizmów szkodliwych lub
- 2) wysadzenie roślin przeznaczonych do sadzenia w miejscu uzgodnionym z posiadaczem, w celu prowadzenia obserwacji i badań wykluczających porażenie ich organizmami szkodliwymi, lub
- 3) odkażanie roślin, produktów roślinnych, przedmiotów, a także miejsc składowania i przetadunku, lub określa inny sposób postępowania w celu likwidacji organizmów szkodliwych, lub
- 4) zniszczenie roślin, produktów roślinnych oraz przedmiotów.

2. Postępowanie, o którym mowa w ust. 1, może być również zastosowane:

- 1) gdy stan zepsucia roślin i produktów roślinnych nie pozwala na przeprowadzenie kontroli fitosanitarnej lub
- 2) w razie ujawnienia organizmów szkodliwych, których przywóz nie jest zabroniony, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że mogą one spowodować znaczne szkody.

3. W razie stwierdzenia, że partia przywożonych roślin, produktów roślinnych i przedmiotów nie jest zaopatrzona w świadectwo fitosanitarne lub gdy świadectwo nie spełnia obowiązujących wymogów, wojewódzki inspektor, w drodze decyzji, może:

- 1) zakazać przywozu roślin i produktów roślinnych oraz przedmiotów lub
- 2) na koszt posiadacza zatrzymać rośliny, produkty roślinne oraz przedmioty w miejscu odprawy celnej w celu ustalenia, w drodze badań laboratoryjnych, stanu ich zdrowotności oraz wydania stosownego zaświadczenia.

4. Decyzje, o których mowa w ust. 1–3, podlegają natychmiastowemu wykonaniu.

Art. 13. 1. Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w porozumieniu z Ministrem Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wykaz roślin, produktów roślinnych i przedmiotów oraz organizmów szkodliwych, których przywóz jest zabroniony,
- 2) wzory świadectw fitosanitarnych i terminy ich wystawiania,
- 3) rośliny, produkty roślinne i przedmioty, które mogą być przywożone bez świadectwa fitosanitarnego i nie podlegają granicznej kontroli fitosanitarnej, o których mowa w art. 9 ust. 2,
- 4) inne wymagania fitosanitarne dla przywożonych roślin, produktów roślinnych i przedmiotów oraz które z tych wymagań powinny być potwierdzone w świadectwie fitosanitarnym.

2. Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w porozumieniu z Ministrami Współpracy Gospodarczej z Zagranicą oraz Spraw Wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, miejsca odpraw celnych, w których przeprowadza się graniczną kontrolę fitosanitarną.

Rozdział 4

Obrot i stosowanie środków ochrony roślin

Art. 14. 1. Do obrotu i stosowania mogą być dopuszczone tylko te środki ochrony roślin, które przy prawidłowym stosowaniu, zgodnie z ich przeznaczeniem, nie stanowią zagrożenia dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz środowiska.

2. Dopuszczenie środków ochrony roślin do obrotu i stosowania wymaga zezwolenia Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej.

3. Materiał siewny zawierający środki ochrony roślin dopuszcza się do obrotu i stosowania tylko wtedy, jeżeli na te środki zostało wydane zezwolenie na dopuszczenie do obrotu i stosowania.

Art. 15. 1. Wniosek o wydanie zezwolenia na dopuszczenie środka ochrony roślin do obrotu i stosowania składa jego producent.

2. Zezwolenie wydaje się po uzyskaniu pozytywnych wyników badań, stwierdzających, że środek ochrony roślin jest przydatny do zastosowania zgodnie z przeznaczeniem, oraz pozytywnych opinii, że:

- 1) środek ochrony roślin, przy prawidłowym stosowaniu, nie wykazuje bezpośredniego lub pośredniego, szkodliwego działania dla zdrowia ludzi i zwierząt oraz środowiska,
- 2) substancja biologicznie czynna jest odpowiedniej jakości.

3. Przepis ust. 2 nie dotyczy organizmów żywych.

4. Na potrzeby badań i opinii, o których mowa w ust. 2, producent środka ochrony roślin jest obowiązany dostarczyć szczegółową dokumentację tego środka.

5. Badania i opiniowanie, o których mowa w ust. 2, prowadzi się na koszt producenta środka.

6. W uzasadnionych wypadkach Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, w porozumieniu z Ministrem Finansów, może wyrazić zgodę na finansowanie badań, o których mowa w ust. 2, na koszt Skarbu Państwa.

Art. 16. 1. Zezwolenie na dopuszczenie środka ochrony roślin do obrotu i stosowania, z zastrzeżeniem ust. 2, powinno określać w szczególności:

- 1) nazwę środka ochrony roślin i jego producenta,
- 2) zawartość substancji biologicznie czynnych, z określeniem ich nazw chemicznych i zwyczajowych oraz ich producenta,

- 3) wymagania jakościowe środka ochrony roślin,
- 4) klasę toksyczności dla ludzi, pszczoł i ryb,
- 5) treść etykiety-instrukcji stosowania w języku polskim.

2. Zezwolenie na dopuszczenie do obrotu i stosowania organizmów żywych powinno określać w szczególności:

- 1) nazwę i charakterystykę organizmu żywego,
- 2) organizmy szkodliwe, przeciw którym organizm ten będzie stosowany,
- 3) treść etykiety-instrukcji stosowania w języku polskim.

Art. 17. 1. Zezwolenie na dopuszczenie środka ochrony roślin do obrotu i stosowania wydaje się na okres 10 lat.

2. Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, po zasięgnięciu opinii Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej oraz Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, w szczególnie uzasadnionych wypadkach, może jednorazowo zezwolić na dopuszczenie do obrotu i stosowania, na określonych warunkach, określonego środka ochrony roślin i w określonej ilości, bez uprzedniego przeprowadzenia badań, o których mowa w art. 15 ust. 2.

Art. 18. Zezwolenie na dopuszczenie środka ochrony roślin do obrotu i stosowania podlega cofnięciu w razie nieprzestrzegania zawartych w nim warunków, stwierdzenia nieprzydatności środka ochrony roślin do zastosowania zgodnie z jego przeznaczeniem lub ujawnienia nieznanego dotychczas okoliczności dotyczących szkodliwego działania środka ochrony roślin dla zdrowia ludzi i zwierząt oraz środowiska.

Art. 19. Środki ochrony roślin, znajdujące się w obrocie w dniu upływu ważności zezwolenia na dopuszczenie ich do obrotu i stosowania, powinny być wycofane z obrotu.

Art. 20. 1. Środki ochrony roślin, z wyjątkiem organizmów żywych, dopuszczone do obrotu i stosowania zalicza się, według zasad określonych przez Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, do następujących klas toksyczności:

- 1) dla ludzi:
  - a) I — bardzo toksyczne,
  - b) II — toksyczne,
  - c) III — szkodliwe,
  - d) IV — mało szkodliwe,
- 2) dla pszczoł i ryb:
  - a) I — toksyczne,
  - b) II — szkodliwe,
  - c) III — mało szkodliwe,
  - d) IV — praktycznie nieszkodliwe.

2. Zaliczanie do klas toksyczności dla pszczoł nie dotyczy środków ochrony roślin, których zakres i spo-

sób stosowania wyklucza możliwość styczności środka z pszczołami.

Art. 21. 1. W obrocie mogą znajdować się środki ochrony roślin wyłącznie w oryginalnych, szczelnie zamkniętych opakowaniach.

2. Na każdym opakowaniu środka ochrony roślin należy zamieścić etykietę-instrukcję stosowania wykonaną czytelnym i trwałym pismem oraz datę produkcji i okres ważności środka ochrony roślin.

3. Termin ważności środka ochrony roślin może być, na wniosek jego posiadacza, przedłużony przez jednostkę organizacyjną upoważnioną przez Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, po przeprowadzeniu badań stwierdzających przydatność danego środka ochrony roślin do zastosowania zgodnie z przeznaczeniem; koszty badania ponosi zainteresowany posiadacz.

4. Na opakowaniach wprowadzonego do obrotu materiału siewnego zawierającego środek ochrony roślin powinna być zamieszczona nazwa tego środka, nazwa jego substancji biologicznie czynnej i jego klasa toksyczności dla ludzi oraz data zaprawienia nasion.

Art. 22. 1. Z zagranicy mogą być sprowadzane tylko środki ochrony roślin dopuszczone do obrotu i stosowania, których okres ważności w dniu przywozu wynosi co najmniej 18 miesięcy, w szczelnych opakowaniach i z etykietami-instrukcjami stosowania w języku polskim, spełniającymi wymagania określone w art. 21 ust. 2.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do próbek środków ochrony roślin przeznaczonych do celów naukowo-badawczych.

Art. 23. 1. Prowadzenie konfekcjonowania i obrotu środkami ochrony roślin wymaga uzyskania koncesji.

2. Konfekcjonowanie środków ochrony roślin może odbywać się tylko za zgodą producenta środka i po uzgodnieniu z nim rodzaju opakowań.

3. Czynności związane z konfekcjonowaniem i obrotem środkami ochrony roślin mogą wykonywać wyłącznie osoby przeszkolone przez jednostki organizacyjne upoważnione przez wojewódzkiego inspektora i posiadające świadectwo ukończenia szkolenia.

4. Udzielanie, odmowa udzielenia lub cofnięcie koncesji należy do wojewódzkiego inspektora właściwego ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania podmiotu gospodarczego.

5. Koncesja na obrót środkami ochrony roślin lub ich konfekcjonowanie podlega cofnięciu w razie nieprzestrzegania zawartych w niej warunków lub przepisów dotyczących obrotu i konfekcjonowania tych środków.

Art. 24. 1. Wniosek o udzielenie koncesji na prowadzenie konfekcjonowania i obrotu środkami ochrony roślin powinien:

- 1) określać podmiot gospodarczy i jego siedzibę lub miejsce zamieszkania,
- 2) wskazywać miejsca prowadzenia konfekcjonowania i obrotu oraz pomieszczenia, w których mają być przechowywane środki ochrony roślin.

2. Do wniosku powinno być dołączone świadectwo ukończenia szkolenia, o którym mowa w art. 23 ust. 3.

3. W wypadku gdy konfekcjonowanie i obrót środkami ochrony roślin ma być prowadzone na terenie województwa, które nie jest właściwe ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania podmiotu gospodarczego, do wniosku powinna być dołączona pozytywna opinia wojewódzkiego inspektora z tego województwa.

Art. 25. Wojewódzki inspektor odmówi udzielenia koncesji, jeżeli:

- 1) wnioskodawca nie przedstawi świadectwa, o którym mowa w art. 23 ust. 3, oraz pozytywnej opinii, o której mowa w art. 24 ust. 3,
- 2) pomieszczenia, w których mają być konfekcjonowane i przechowywane środki ochrony roślin, nie spełniają wymagań zawartych w przepisach dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy przy magazynowaniu środków ochrony roślin.

Art. 26. 1. Osoby stosujące środki ochrony roślin oraz nabywające środki ochrony roślin zaliczone do I i II klasy toksyczności dla ludzi powinny być przeszkolone przez jednostki organizacyjne upoważnione przez wojewódzkiego inspektora i posiadać świadectwo ukończenia szkolenia.

2. Osoby prowadzące obrót środkami ochrony roślin są obowiązane prowadzić ewidencję nabywców środków ochrony roślin zaliczonych do I i II klasy toksyczności dla ludzi.

Art. 27. 1. Zabrania się:

- 1) sprzedaży środków ochrony roślin:
  - a) zaliczonych do I i II klasy toksyczności dla ludzi, osobom nie posiadającym świadectwa ukończenia szkolenia, o którym mowa w art. 26 ust. 1,
  - b) po upływie ich terminu ważności,
  - c) w opakowaniach zastępczych,
  - d) przy zastosowaniu automatów lub samoobsług, w handlu okrężnym oraz osobom nietrzeźwym lub niepełnoletnim,
- 2) podawania informacji, które mogą wskazywać, że określony środek ochrony roślin można stosować także na inne rośliny, w większych dawkach, w wyższych stężeniach, w innych terminach lub z zastosowaniem krótszych okresów karencji i prewencji, niż to zostało podane w etykiecie-instrukcji stosowania.

2. Przepis ust. 1 pkt 2 nie dotyczy wyników prac naukowo-badawczych publikowanych w wydawnictwach naukowych.

Art. 28. W sprawach koncesjonowania obrotu i konfekcjonowania środków ochrony roślin nie uregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy o działalności gospodarczej.

Art. 29. 1. Środki ochrony roślin można stosować wyłącznie do celów określonych w etykiecie-instrukcji stosowania i ściśle według podanych w niej zaleceń w taki sposób, aby nie dopuścić do zagrożenia zdrowia ludzi, zwierząt i skażenia środowiska oraz uwzględniając w pierwszej kolejności biologiczne, hodowlane i agrotechniczne metody ochrony roślin, które pozwalają ograniczyć stosowanie chemicznych środków ochrony roślin do niezbędnego minimum.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy prac naukowo-badawczych i doświadczeń wdrożeńiowych.

Art. 30. 1. Na roślinach uprawianych w strefach ochronnych źródeł, ujęć wody oraz na terenie uzdrowisk i otulin parków narodowych można stosować tylko określone środki ochrony roślin.

2. Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej ogłasza corocznie w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej wykaz środków ochrony roślin dopuszczonych do obrotu i stosowania, z określeniem ich producenta, klasy toksyczności dla ludzi oraz terminu ważności zezwolenia, w tym również dopuszczonych do stosowania w strefach ochronnych źródeł i ujęć wody oraz na terenie uzdrowisk i otulin parków narodowych.

3. Materiał siewny, zawierający środki ochrony roślin dopuszczone do obrotu i stosowania przez Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, może być stosowany tylko do siewu lub sadzenia.

Art. 31. Posiadacze są obowiązani do przestrzegania okresów karencji i prewencji przy stosowaniu środków ochrony roślin.

Art. 32. Posiadacze są obowiązani do prowadzenia ewidencji wykonywanych zabiegów środkami ochrony roślin I i II klasy toksyczności, która powinna obejmować terminy ich wykonywania oraz nazwy zastosowanych środków ochrony roślin i ich dawki; ewidencja powinna być przechowywana przez okres jednego cyklu produkcyjnego.

Art. 33. W razie stwierdzenia, że środek ochrony roślin nie jest dopuszczony do obrotu i stosowania, jest sfalszowany lub z innej przyczyny nie odpowiada ustalonym wymaganiom jakościowym, wojewódzki inspektor nakazuje jego wycofanie z obrotu i stosowania.

Art. 34. W razie zagrożenia zdrowia ludzi, zwierząt lub skażenia środowiska, wojewoda po zasięgnięciu

opinii państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego, w drodze rozporządzenia, może:

- 1) zakazać, ograniczyć lub uzależnić stosowanie środków ochrony roślin od spełnienia określonych warunków,
- 2) zakazać uprawy niektórych roślin na gruntach, na których zastosowano określone środki ochrony roślin.

Art. 35. 1. Środki ochrony roślin należy stosować tylko sprzętem sprawnym technicznie, który użyty zgodnie z przeznaczeniem zapewni skuteczne zwalczanie organizmów szkodliwych i nie spowoduje szkodliwego wpływu na zdrowie ludzi i zwierząt oraz środowisko.

2. Zabiegi w zakresie stosowania środków ochrony roślin w produkcji towarowej mogą być wykonywane tylko przez osoby przeszkolone przez jednostki organizacyjne upoważnione przez wojewódzkiego inspektora i posiadające świadectwo ukończenia szkolenia.

Art. 36. 1. Sprzęt, o którym mowa w art. 35, powinien być badany przez wyspecjalizowane jednostki organizacyjne upoważnione przez wojewódzkiego inspektora.

2. Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady przeprowadzania badań sprzętu, o którym mowa w ust. 1.

Art. 37. 1. Środki ochrony roślin na terenie otwartym stosuje się:

- 1) sprzętem naziemnym, jeżeli:
  - a) prędkość wiatru nie przekracza 3 m/s,
  - b) miejsce stosowania środka ochrony roślin jest oddalone co najmniej 5 m od dróg publicznych i co najmniej 20 m od budynków mieszkalnych i zabudowań inwentarskich, pasiek, upraw zielarskich, ogrodów działkowych, rezerwatów przyrody, wód powierzchniowych oraz od granicy wewnętrznego terenu ochrony strefy pośredniej źródeł i ujęć wody, przy kierunku wiatru w stronę tych obiektów,
- 2) sprzętem agrolotniczym, jeżeli:
  - a) wyposażony jest on w specjalne do tego celu urządzenia oraz gdy do środka ochrony roślin zostanie dodana substancja obciążająca,
  - b) prędkość wiatru wynosi od 0,5 do 3 m/s, a wilgotność względna powietrza nie jest mniejsza niż 60%,
  - c) powierzchnia upraw, na której stosuje się środki ochrony roślin, wynosi co najmniej 30 ha i jest oddalona od obiektów, o których mowa w pkt 1 lit. b), co najmniej 500 m, przy kierunku wiatru w stronę tych obiektów.

2. Uprawy, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit b) i pkt 2 lit. c), na które został zniesiony środek ochrony roślin, lub istnieje podejrzenie o takie zniesienie, powinny być objęte właściwą karencją.

3. Zastrzeżenie określone w ust. 1 pkt 1 lit. b) nie dotyczy dróg publicznych zaliczonych do kategorii dróg gminnych.

4. Zabrania się:

- 1) stosowania sprzętem agrolotniczym środków ochrony roślin zaliczonych do klasy I i II toksyczności dla ludzi oraz środków chwastobójczych i desykantów,
- 2) zakładania w odległości mniejszej niż 20 m od obiektów, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b), upraw wymagających intensywnego stosowania środków ochrony roślin,
- 3) stosowania środków ochrony roślin niezgodnie z okresami prewencji dla pszczół.

Art. 38. Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, w porozumieniu z Ministrami Zdrowia i Opieki Społecznej oraz Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady wydawania zezwoleń na dopuszczenie środków ochrony roślin do obrotu i stosowania, a w szczególności:

- 1) wymagania, jakim powinny odpowiadać wnioski o wydanie zezwoleń na dopuszczenie środków ochrony roślin do obrotu i stosowania, oraz tryb wydawania tych zezwoleń,
- 2) zakres szczegółowej dokumentacji środków ochrony roślin, niezbędnej do przeprowadzenia badań i wydania opinii w sprawie przydatności środka ochrony roślin do zwalczania organizmów szkodliwych, bezpieczeństwa środka dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz środowiska,
- 3) zakres badań mających na celu sprawdzenie przydatności środka ochrony roślin do zwalczania organizmów szkodliwych i jednostki organizacyjne upoważnione do prowadzenia tych badań,
- 4) jednostki organizacyjne upoważnione do wydawania opinii w sprawie bezpieczeństwa środka dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz środowiska i jakości substancji biologicznie czynnej,
- 5) zasady zaliczania środków ochrony roślin do klas toksyczności dla ludzi, pszczół i ryb oraz jednostki organizacyjne właściwe do klasyfikacji tych środków,
- 6) wymagania dotyczące treści etykiet-instrukcji stosowania środków ochrony roślin,
- 7) substancje biologicznie czynne, które stanowią szczególne zagrożenie dla zdrowia ludzi, zwierząt lub środowiska.

Rozdział 5

Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin

Art. 39. 1. Tworzy się Państwową Inspekcję Ochrony Roślin, zwaną dalej „Inspekcją”, jako organ administracji państwowej powołany do sprawowania nadzoru nad ochroną roślin uprawnych.

2. Inspekcja podlega Ministrowi Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej.

3. Inspekcja jest finansowana na zasadach określonych w prawie budżetowym dla państwowych jednostek budżetowych.

Art. 40. Do zadań Inspekcji należy nadzór nad ochroną roślin uprawnych, a w szczególności:

- 1) kontrola roślin lub powierzchni pod ich uprawą oraz skladowanych roślin i produktów roślinnych w celu stwierdzenia występowania i rozprzestrzeniania się organizmów szkodliwych,
- 2) wydawanie świadectw zdrowotności,
- 3) ocena stanu zagrożenia roślin przez organizmy szkodliwe,
- 4) pobieranie próbek oraz badanie roślin, produktów roślinnych, gleby i podłoży na obecność organizmów szkodliwych,
- 5) ewidencja występowania lub podejrzenia o występowanie organizmów szkodliwych podlegających zwalczaniu oraz ustalanie obszaru gruntów opianych przez te organizmy,
- 6) ustalanie i doskonalenie metod oraz terminów zwalczania organizmów szkodliwych, a także zapobiegania ich rozprzestrzenianiu się,
- 7) kontrola fitosanitarna roślin, produktów roślinnych, przedmiotów oraz środków transportu na przejściach granicznych i na terenie kraju,
- 8) wystawianie świadectw fitosanitarnych,
- 9) zawiadamianie organizacji ochrony roślin kraju eksportującego o zatrzymaniu lub zniszczeniu porażonych roślin, produktów roślinnych oraz przedmiotów,
- 10) kontrola zabiegów oczyszczania, odkażania, przeobrotu i odkażania obiektów, przedmiotów, środków transportu i gleby,
- 11) wydawanie koncesji na konfekcjonowanie i obrót środkami ochrony roślin,
- 12) nadzór nad obrotem, magazynowaniem i stosowaniem środków ochrony roślin oraz przestrzeganiem okresów karencji i prewencji,
- 13) nadzór nad stanem technicznym sprzętu do wykonywania zabiegów ochrony roślin,
- 14) upoważnianie jednostek organizacyjnych do prowadzenia szkoleń,
- 15) wydawanie decyzji i tytułów egzekucyjnych,
- 16) podejmowanie innych działań przewidzianych przepisami niniejszej ustawy.

Art. 41. Organami Inspekcji są Główny Inspektor i wojewódzcy inspektorzy.

Art. 42. 1. Główny Inspektor kieruje działalnością Inspekcji.

2. Główny Inspektor jest powoływany i odwoływany przez Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej.

3. Zastępców Głównego Inspektora powołuje i odwołuje Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, na wniosek Głównego Inspektora.

4. Główny Inspektor wykonuje zadania przy pomocy Głównego Inspektoratu Inspekcji.

Art. 43. 1. Wojewódzki inspektor działa na terenie województwa.

2. Wojewódzkiego inspektora powołuje i odwołuje Główny Inspektor, za zgodą właściwego wojewody.

3. Wojewódzki inspektor wykonuje zadania przy pomocy wojewódzkiego inspektoratu.

4. Główny Inspektor na wniosek wojewódzkiego inspektora upoważnia pracowników Inspekcji do wykonywania kontroli fitosanitarnej.

Art. 44. 1. W postępowaniu administracyjnym organem I instancji jest wojewódzki inspektor, a organem wyższego stopnia jest Główny Inspektor.

2. Do obowiązków wynikających z decyzji organów Inspekcji stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

3. Organy Inspekcji używają pieczęci okrągłej z wizerunkiem orła.

Art. 45. Organy Inspekcji mogą upoważniać pracowników Inspekcji do wydawania, w ich imieniu, decyzji administracyjnych.

Art. 46. Główny Inspektor, wojewódzcy inspektorzy oraz upoważnieni przez nich pracownicy Inspekcji uprawnieni są do:

- 1) wstępu na grunty, w tym leśne, i do obiektów, w których są lub były uprawiane lub przechowywane rośliny, produkty roślinne i środki ochrony roślin, oraz do środków transportu służących do przewożenia roślin i produktów roślinnych, a także do bezpłatnego pobierania za pokwitowaniem próbek roślin, produktów roślinnych, gleby, podłoży i środków ochrony roślin, w ilościach niezbędnych do wykonywania badań,
- 2) wstępu na teren morskich i rzecznych portów, przystani, a także lotnisk, stacji kolejowych, urzędów pocztowych, lądowych przejść granicznych,
- 3) kontroli dokumentów i żądania wyjaśnień dotyczących stanu fitosanitarnego roślin, uprawy, przewożenia, przechowywania i obrotu roślinami uprawnymi, zwalczania organizmów szkodliwych oraz obrotu i stosowania środków ochrony roślin.

Art. 47. Pracownicy Inspekcji podczas wykonywania czynności służbowych w miejscach odpraw celnych są obowiązani do noszenia munduru i odznaki Inspekcji.

Art. 48. Szczegółową organizację i zakres zadań Inspekcji określa statut nadany przez Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej.

Art. 49. Wojewódzcy inspektorzy przy wykonywaniu swoich zadań są obowiązani współpracować

z właściwymi organami rządowej administracji ogólnej, organami administracji specjalnej i samorządu terytorialnego.

Rozdział 6

Odpowiedzialność karna

Art. 50. 1. Kto:

- 1) uniemożliwia lub utrudnia Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin wykonywanie czynności urzędowych,
- 2) wbrew obowiązkowi nie zawiadamia miejscowo właściwego organu Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin lub organu gminy o wystąpieniu lub podejrzeniu wystąpienia określonych organizmów szkodliwych (art. 3 ust. 2 pkt 1),
- 3) przywozi z zagranicy zabronione rośliny, produkty roślinne, przedmioty lub organizmy szkodliwe (art. 8 ust. 1),
- 4) przeladowuje na terenie kraju przewożone rośliny i produkty roślinne, nie zawiadamiając o tym organu Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin stopnia wojewódzkiego (art. 10 ust. 2),
- 5) bez wymaganego zezwolenia lub wbrew jego warunkom wprowadza do obrotu lub stosuje środki ochrony roślin (art. 14 ust. 2),
- 6) wprowadza do obrotu materiał siewny zawierający środki ochrony roślin nie dopuszczone do obrotu i stosowania (art. 14 ust. 3),
- 7) wprowadza do obrotu zaprawiony materiał siewny w opakowaniach nie odpowiadających warunkom, o których mowa w art. 21 ust. 4,
- 8) bez wymaganej koncesji lub wbrew jej warunkom prowadzi obrót lub konfekcjonowanie środków ochrony roślin (art. 23 ust. 1),
- 9) wbrew obowiązkowi nie prowadzi ewidencji nabywców środków ochrony roślin, zaliczonych do I i II klasy toksyczności dla ludzi (art. 26 ust. 2),
- 10) podaje informacje o środkach ochrony roślin w formie mogącej wprowadzić w błąd co do właściwości tych środków lub sposobu ich stosowania (art. 27 ust. 1 pkt 2),
- 11) stosuje środki ochrony roślin w sposób niezgodny z etykietą-instrukcją stosowania lub z obowiązującymi zasadami ich stosowania (art. 29 oraz art. 37),
- 12) stosuje na roślinach uprawianych w strefach ochronnych źródeł, ujęć wody oraz na terenie uzdrowisk, otulin parków narodowych niedozwolone środki ochrony roślin (art. 30 ust. 1 i 2),
- 13) stosuje materiał siewny zawierający środki ochrony roślin do innych celów niż siew lub sadzenie (art. 30 ust. 3),
- 14) stosując środki ochrony roślin nie przestrzega okresów karencji lub prewencji (art. 31),
- 15) nie prowadzi ewidencji wykonywanych zabiegów zwalczania organizmów szkodliwych (art. 32),

16) stosuje środki ochrony roślin lub uprawia rośliny wbrew zakazom, ograniczeniom lub warunkom określonym przez wojewodę (art. 34),

17) stosuje środki ochrony roślin sprzętem niesprawnym technicznie (art. 35 ust. 1) i uchyla się od obowiązku przeprowadzania technicznego badania tego sprzętu (art. 36)

— podlega karze aresztu albo grzywny.

2. W razie popełnienia wykroczenia określonego w ust. 1 pkt 3, 4, 5, 7 lub 8 — można orzec przepadek rzeczy stanowiącej przedmiot wykroczenia choćby nie stanowiła własności sprawcy.

3. W wypadkach określonych w ust. 1 i 2 orzekanie następuje w trybie przepisów o postępowaniu w sprawach o wykroczenia.

Rozdział 7

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 51. 1. Do obowiązków w zakresie zwalczania organizmów szkodliwych, które wynikają z decyzji administracyjnych wydanych przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Termin ważności zezwoleń stałych na dopuszczenie środków ochrony roślin do obrotu, wydanych na podstawie dotychczasowych przepisów — wynosi 10 lat, licząc od dnia wydania zezwolenia, natomiast zezwoleń tymczasowych — 3 lata od dnia wydania zezwolenia.

3. Środki ochrony roślin, o których mowa w ust. 2, należy zaliczyć do odpowiednich klas toksyczności, zgodnie z art. 20, w terminie jednego roku od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 52. Podmioty gospodarcze, prowadzące w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy konfekcjonowanie i obrót środkami ochrony roślin, tracą prawo do dalszego prowadzenia tej działalności, jeżeli w terminie jednego roku nie wystąpią do właściwego wojewódzkiego inspektora o udzielenie wymaganych koncesji.

Art. 53. Do spraw wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy, a nie zakończonych do tego dnia decyzją ostateczną, stosuje się przepisy niniejszej ustawy.

Art. 54. 1. Wojewódzcy inspektorzy wstępują, z dniem wejścia w życie ustawy, w stosunki prawne odpowiednich wojewódzkich stacji kwarantanny i ochrony roślin.

2. Mienie stanowiące własność Skarbu Państwa, będące w dniu wejścia w życie ustawy w zarządzie wojewódzkich stacji kwarantanny i ochrony roślin, przechodzi z tym dniem w zarząd wojewódzkich inspektoratów.

3. Nabycie zarządu mienia określonego w ust. 1 stwierdzają, w drodze decyzji, rejonowe organy rządowej administracji ogólnej.

4. Do zarządu, o którym mowa w ust. 1 i 2, stosuje się przepisy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości.

Art. 55. Pracownicy dotychczasowych wojewódzkich stacji kwarantanny i ochrony roślin oraz inspektora kwarantanny roślin stają się pracownikami Inspekcji.

Art. 56. W ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska (Dz.U. z 1994 r. Nr 49, poz. 196) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 15 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w porozumieniu z Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej oraz Ministrem Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej określi, w drodze rozporządzenia, sposób, zakres i warunki stosowania środków ochrony roślin w leśnym użytkowaniu gruntów.”;

2) w art. 58 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) szczegółowe obowiązki jednostek organizacyjnych i osób fizycznych wynikające z art. 53–55 i art. 57, w tym dotyczące sposobu postępowania z odpadami powstającymi w wyniku obrotu i stosowania środków ochrony roślin,”.

Art. 57. W ustawie z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 41, poz. 324, z 1990 r. Nr 26, poz. 149, Nr 34, poz. 198 i Nr 86, poz. 504, z 1991 r.

Nr 31, poz. 128, Nr 41, poz. 179, Nr 73, poz. 321, Nr 105, poz. 452, Nr 106, poz. 457 i Nr 107, poz. 460, z 1993 r. Nr 28, poz. 127, Nr 47, poz. 212 i Nr 134, poz. 646, z 1994 r. Nr 27, poz. 96 i Nr 127, poz. 627 oraz z 1995 r. Nr 60, poz. 310 i Nr 85, poz. 426) w art. 11:

1) w ust. 1 dodaje się pkt 8b w brzmieniu:

„8b) konfekcjonowania i obrotu środkami ochrony roślin”;

2) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Zasady udzielania koncesji, o których mowa w ust. 1 pkt 8b, określają przepisy o ochronie roślin uprawnych.”

Art. 58. W ustawie z dnia 17 maja 1990 r. o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczególnych pomiędzy organy gmin a organy administracji rządowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 34, poz. 198, Nr 43, poz. 253 i Nr 87, poz. 506 oraz z 1991 r. Nr 95, poz. 425, Nr 107, poz. 464 i Nr 114, poz. 492) w art. 3 skreśla się pkt 3.

Art. 59. Traci moc ustawa z dnia 16 lutego 1961 r. o ochronie roślin uprawnych przed chorobami, szkodnikami i chwastami (Dz. U. Nr 10, poz. 55, z 1989 r. Nr 35, poz. 192 i z 1990 r. Nr 34, poz. 198).

Art. 60. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 23 ust. 1, art. 25 pkt 1, art. 26 ust. 1, art. 27 ust. 1 pkt 1 lit. a), które wchodzi w życie po upływie roku od dnia ogłoszenia, i art. 36, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1999 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*